

بررسی توزیع فراوانی عدم رعایت اصول نگارش فارسی در پایان نامه‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکترای دانشکده‌های پزشکی و داروسازی در سال ۷۹-۱۳۷۸*

اکبر کلاهدوزان^۱، منصوره معینی^۲، احمد پاپی^۳، غلامرضا عسگری^۴، بهزاد ذوالفقاری^۵

چکیده

مقدمه. در مجامع علمی، پایان نامه‌ها به عنوان نتایج تحقیقات دانش پژوهان در نظر گرفته می‌شود و هویت علمی دانشگاهها در گرو ارزیابی همین اسناد است. هر چقدر اصول نگارش در این پایان نامه‌ها به خوبی رعایت شود؛ محتوای نوشته‌ها با کمال فصاحت و بلاغت به خواننده انتقال می‌یابد. لذا در این پژوهش سعی شده است رعایت اصول و قواعد نگارش زبان فارسی مورد بحث و بررسی قرار گیرد. شایان ذکر است نگارنده در زمینه ویراستاری پایان نامه و پژوهش تاکنون با تحقیقی مواجه نبوده است.

روش بررسی. این مطالعه از نوع توصیفی بوده و جامعه‌ی مورد مطالعه‌ی آن تمام پایان نامه‌هایی است که در مقاطع کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکترای سال ۱۳۷۸ در دانشکده‌های پزشکی و داروسازی دفاع شده است.

در این پژوهش ابتدا غلط‌های نگارشی در پایان نامه‌ها مشخص شد در پنج جدول (رسم الخط، نکات دستوری، شیوه‌ی تنظیم تحقیق، درک مطلب و نشانه گذاری) به طور جداگانه ثبت گردید. تمام اطلاعات به دست آمده با استفاده از روشهای آمار توصیفی (فراوانی درصد و میانگین) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها. با توجه به نتایج به دست آمده بیشترین تعداد غلط به تایپ پایان‌نامه اختصاص داشت و میانگین آن ۱۸/۹۲ بود. پس از آن شیوه‌ی صحیح نوشتن همزه رعایت نشده و میانگین آن ۱۳/۶۶ مشاهده گردید. کمترین تعداد غلط مربوط به ترتیب صفحات گزارش بود. در مقایسه‌ی میانگین تعداد غلط در جداول پنجگانه (که در بالا بدان اشاره شد) مشخص شد بیشترین تعداد غلط مربوط به جدول شیوه‌ی تنظیم تحقیق می‌باشد و کمترین تعداد غلط به جدول نکات دستوری اختصاص دارد. براساس نتایج آزمون آنالیز واریانس با تکرار مشاهدات مشخص شد تعداد غلطها در حیطه‌های مختلف یکسان نیست.

نتیجه‌گیری. در این تحقیق مشخص گردید میانگین غلطهای جدول تنظیم تحقیق از همه بیشتر بود. همچنین میزان غلطهای نشانه گذاری، درک مطلب رسم الخط و نکات دستوری به ترتیب بیشتر مشاهده گردید. لذا با توجه به نتایج به دست آمده مشخص گردید، در زمینه‌ی کیفیت تایپ پایان نامه‌ها رسم الخط، به ویژه شیوه‌ی صحیح نوشتار همزه، اتصال حرف «ب» به اسم و فعل، پیوسته و یا ناپیوسته نوشتن واژه‌ها، نشانه گذاری و کاربرد علامتهای نقطه ویرگول و نقطه باید توجه بیشتری معطوف گردد.

واژه‌های کلیدی. اصول و قواعد نگارش، شیوه‌ی صحیح خط فارسی، نشانه گذاری، ویراستاری پایان نامه‌ها، نکات دستوری، شیوه‌ی تنظیم پژوهش.

مقدمه

انسان به طور ذاتی موجودی اجتماعی است و تمایل دارد با هم‌نوعان خویش به صورت جمعی زندگی کند. از این رو علاقه‌مند است برای رفع نیازهای خود با دیگران ارتباط داشته باشد. بهترین وسیله‌ای که می‌تواند ارتباط انسان را با دیگران فراهم سازد «زبان» است. دانشمندان علم زبان‌شناسی در تعریف زبان گفته‌اند «زبان مجموعه‌ای از

* - این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی شماره ۸۱۰۲۹ می‌باشد که توسط معاونت

پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان حمایت شده است.

۱- مربی گروه دروس عمومی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

Email:kolahdozan@mng.mui.ac.ir

۲- کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۳- مربی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۴- قائم مقام مدیر درمان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۵- دستیار فارماکوتوزی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان